Čtvrtek 18. července 2019

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2019)0004

Situace v Hongkongu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. července 2019 o situaci v Hongkongu (2019/2732(RSP))

(2021/C 165/01)

Evropský parlament,

— s ohledem na svá předchozí usnesení týkající se Hongkongu,

— s ohledem na prohlášení mluvčí Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) ze dne 12. června 2019 o přetrvávajících protestech proti navrhované reformě zákona o vydávání osob v Hongkongu,

— s ohledem na prohlášení mluvčí ESVČ ze dne 1. července 2019 o nejnovějším vývoji v Hongkongu,

— s ohledem na základní zákon Zvláštní administrativní oblasti Hongkong přijatý dne 4. dubna 1990, který vstoupil v platnost dne 1. července 1997,

— s ohledem na společné prohlášení vlády Spojeného království a vlády Čínské lidové republiky k otázce Hongkongu ze dne 19. prosince 1984, známé jako společné čínsko-britské prohlášení,

— s ohledem na společnou zprávu Komise a místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 8. května 2019 pro Evropský parlament a Radu nazvanou „Zvláštní administrativní oblast Hongkong: výroční zpráva za rok 2018“,

— s ohledem na společné prohlášení z 21. summitu mezi EU a Čínou konaného dne 9. dubna 2019,

— s ohledem na dialog o lidských právech vedený mezi EU a Čínou, který byl zahájen v roce 1995, a na 37. kolo tohoto dialogu, které proběhlo ve dnech 1.–2. dubna 2019,

— s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 12. března 2019 s názvem „EU-Čína – strategický výhled“ adresované Evropskému parlamentu,

— s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech ze dne 16. prosince 1966,

— s ohledem na Úmluvu OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání,

— s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,

— s ohledem na všeobecný pravidelný přezkum OSN z listopadu 2018 věnovaný Číně,

— s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že těžištěm dlouhodobého partnerství mezi EU a Čínou by mělo zůstat prosazování a dodržování lidských práv, demokracie a právního státu, a to v souladu se závazkem EU hájit tyto hodnoty v rámci své vnější činnosti a v souladu se zájmem řídit se v rámci vlastního rozvoje a mezinárodní spolupráce právě těmito hodnotami, který vyjádřila Čína;

B. vzhledem k tomu, že vláda Zvláštní administrativní oblasti Hongkongu navrhla novelu zákona o uprchlých pachatelích a vzájemné právní pomoci v trestních věcech z roku 2019, který má nahradit předpis o uprchlých pachatelích a předpis o vzájemné právní pomoci v trestních věcech;

C. vzhledem k tomu, že vedoucí představitelka Hongkongu Carrie Lamová dne 9. července 2019 prohlásila, že zákon, který vyvolal všeobecnou vlnu odporu, je „mrtvý“; vzhledem k tomu, že však neohlásila jeho úplné stažení;

D. vzhledem k tomu, že v důsledku navrhovaného zákona by mohlo být snadnější vydávat osoby do Číny z politických důvodů, kde by byly vystaveny soudnímu systému, který závažným způsobem porušuje lidská práva; vzhledem k tomu, že podle navrhované novely by hongkongský soud neměl jasnou, výslovnou pravomoc ani právní povinnost posuzovat dodržování nejrůznějších lidských práv v případech, které řeší soudy pevninské Číny nebo jiných zemí;

E. vzhledem k tomu, že soudnictví pevninské Číny postrádá nezávislost na vládě a Čínské komunistické straně a vyznačuje se svévolným zadržováním, mučením a jiným špatným zacházením, závažným porušováním práva na spravedlivý soudní proces, případy násilného mizení a nejrůznějšími formami držení osob v izolaci bez soudu;

F. vzhledem k tomu, že mnoho občanů Hongkongu, od prodemokratických aktivistů až po podnikatele, má obavy z vydání do pevninské Číny;

G. vzhledem k tomu, že se do ulic Hongkongu vydalo nevídané množství občanů, kteří pokojně využili svého základního práva na shromažďování a protest; vzhledem k tomu, že dne 12. června 2019 se kolem budovy legislativní rady a v okolních ulicích shromáždily stovky protestujících, kteří požadovali, aby vláda upustila od navrhované reformy hongkongského zákona o vydávání osob do pevninské Číny;

H. vzhledem k tomu, že více než 70 nevládních lidskoprávních organizací, včetně Amnesty International, Human Rights Watch, Human Rights Monitor, hongkongské advokátní komory a hongkongské právnické společnosti, zaslalo společný dopis předsedkyni vlády Hongkongu paní Lamové, v němž požadovaly, aby její vláda stáhla uvedenou novelu zákona, protože ohrožuje dodržování lidských práv;

I. vzhledem k tomu, že hongkongská policie využila násilných činů malého počtu protestujících jako záminku k použití zbytečně nadměrné síly proti pokojné většině, včetně slzného plynu, gumových projektilů a pepřového spreje, označila tento incident za nepokoje a následně přistoupila k zatčení několika desítek osob; vzhledem k tomu, že několik osob bylo obviněno z výtržností, které se trestají 10 lety odnětí svobody;

J. vzhledem k tomu, že v průběhu let byli obyvatelé Hongkongu svědky masových demonstrací na podporu demokracie a plného uplatňování základního zákona, například protestů tzv. deštníkového hnutí v roce 2014, a také demonstrací na podporu svobody sdělovacích prostředků a proti zmizení hongkongských knihkupců;

K. vzhledem k tomu, že na konci roku 2015 zmizeli čtyři obyvatelé Hongkongu, mj. Gui Minhai, a jedna osoba spojená s vydavatelstvím Mighty Current a jeho knihkupectvím, která není občanem Hongkongu; vzhledem k tomu, že po měsících se objevily informace, že tyto osoby jsou zadržovány v pevninské Číně na neznámém místě; vzhledem k tomu, že jeden z knihkupců, který se vrátil do Hongkongu, se mezitím z obavy, že bude vydán, odstěhoval na Tchaj-wan;

L. vzhledem k tomu, že základní zákon stanovuje povinnost chránit lidská práva a svobody jednotlivců; vzhledem k tomu, že v článku 27 základního zákona je zaručena svoboda slova, tisku a publikování a svoboda sdružování, shromažďování, pochodů a demonstrací; vzhledem k tomu, že v článku 45 a 68 základního zákona je stanoveno, že předseda výkonné rady a všichni členové legislativní rady by měli být nakonec voleni ve všeobecných volbách;

Čtvrtek 18. července 2019

M. vzhledem k tomu, že EU podporuje zásadu „dvou zemí a dvou systémů“ a vysokou míru autonomie Hongkongu;

1. vyzývá vládu Zvláštní administrativní oblasti Hongkongu, aby stáhla návrh novely zákona o uprchlých pachatelích a o vzájemné právní pomoci v trestních věcech z roku 2019;

2. vyzývá ji dále, aby okamžitě propustila všechny pokojné protestující a osoby, které byly zadrženy proto, že během protestů nebo v období před nimi pokojně uplatňovaly své právo na svobodu projevu, a aby stáhla veškerá proti nim vznesená obvinění;

3. požaduje nezávislé nestranné účinné a okamžité prošetření použití síly proti protestujícím ze strany hongkongské policie;

4. zdůrazňuje, že EU sdílí mnohé obavy občanů Hongkongu, pokud jde o navrhovanou reformu vydávacího zákona, a že tyto své obavy sdělila vládě Zvláštní administrativní oblasti Hongkongu; poukazuje na to, že tento zákon má pro Hongkong a jeho obyvatele stejně jako pro EU a cizí státní příslušníky a také pro důvěru podnikatelské sféry v Hongkong dalekosáhlé důsledky;

5. naléhavě vyzývá Hongkong, aby zajistil, že jeho právní předpisy budou i nadále v souladu se všemi jeho mezinárodními povinnostmi v oblasti lidských práv, včetně Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání;

6. je si vědom toho, že obyvatelé Hongkongu vyšli v posledních týdnech do ulic v nebývalém počtu, přičemž podle odhadů se převážně pokojných demonstrací, které odstartovaly závažné obavy týkající se navrhovaného zákona o vydávání osob, zúčastnil dne 9. června 2019 více než milion lidí a následující týden až dva miliony lidí;

7. zdůrazňuje, že v Hongkongu jsou práva jeho občanů obecně dodržována, vyjadřuje však závažné znepokojení nad postupným zhoršováním situace v oblasti občanských a politických práv a svobody tisku; je velmi znepokojen nebývalým tlakem na novináře a jejich rostoucí autocenzurou, zejména pokud jde o zpravodajství o citlivých otázkách týkajících se pevninské Číny nebo vlády Zvláštní administrativní oblasti Hongkongu;

8. vzhledem k tomu, že v základním zákoně je zaručena svoboda slova, tisku a publikování a svoboda sdružování, shromažďování, pochodů a demonstrací, vyzývá orgány Hongkongu a Číny, aby zajistily ochranu lidských práv a svobod zakotvených v základním zákoně pro všechny občany;

9. důrazně odsuzuje neustálé stupňující se vměšování Číny do vnitřních záležitostí Hongkongu i nedávné prohlášení Číny, že společné čínsko-britské prohlášení z roku 1984 je historický dokument, a tudíž už neplatí; poukazuje na to, že čínská vláda je podle tohoto společného prohlášení povinna zachovat vysokou míru autonomie Hongkongu a jeho práva a svobody;

10. s politováním bere v této souvislosti na vědomí, že se v doplňovacích volbách do legislativní rady vzhledem ke své politické příslušnost či politickým názorům nemohli zúčastnit opoziční kandidáti, včetně Agnes Chowové a bývalé poslankyně Lau Siu-Lai;

11. vyzývá EU, její členské státy a mezinárodní společenství, aby spolupracovaly na zavedení vhodných mechanismů na kontrolu exportu, které by zabránily Číně a zejména Hongkongu v přístupu k technologiím používaným k porušování základních práv;

12. naléhavě vyzývá k provedení systematické reformy k zavedení přímé volby správce Hongkongu a legislativní rady, jak je zakotveno v základním zákoně, a k uzavření dohody o volebním systému, který by byl obecně demokratický, spravedlivý, otevřený a transparentní a který by obyvatelům Zvláštní administrativní oblasti Hongkongu poskytoval právo volit kandidáty a být volen ve volbách do všech vedoucích pozic;

13. znovu poukazuje na svou výzvu k okamžitému propuštění švédského státního příslušníka vydavatele Guie Minhaie;

14. zdůrazňuje, že EU je odhodlána usilovat o upevňování demokracie, včetně právního státu, nezávislosti soudnictví, základních práv a svobod, transparentnosti a svobody informací a projevu v Hongkongu;

15. připomíná, že je důležité, aby EU v souladu se svým závazkem prosazovat v rámci svého přístupu k Číně silný, jasný a jednotný hlas i nadále v rámci každého politického dialogu a každého dialogu o lidských právech vedeném s čínskými orgány poukazovala na otázku porušování lidských práv v této zemi; dále připomíná, že v kontextu svého probíhajícího reformního procesu a rostoucí globální angažovanosti se Čína podpisem široké škály mezinárodních smluv v oblasti lidských práv rozhodla začlenit do mezinárodního rámce pro lidská práva; vyzývá proto EU, aby v zájmu splnění těchto závazků pokračovala v dialogu s Čínou;

16. vyzývá místopředsedkyni EU, vysokou představitelku, ESVČ a členské státy, aby upozorňovaly na všechny tyto obavy a zajistily dialog s vládou Zvláštní administrativní oblasti Hongkongu a Číny;

17. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládě a parlamentu Čínské lidové republiky a předsedkyni vlády a Shromáždění Zvláštní administrativní oblasti Hongkong.